

APROBAT

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

_____ 2023
L.Ș

RAPORT ȘTIINȚIFIC

pentru anul 2022

privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2021-2022)

UNIVERSITATE DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE, Nicolae Testemițanu

Proiectul "Managementul clinic al persoanelor cu tulburări mintale severe: diagnostic,
reabilitare și integrare psihologică" cu cifrul nr. 21.00208.2007.04/PD.
(titlul și cifrul proiectului)

termen de executare: 31 decembrie 2022

Directorul/Rectorul organizației

Emil
(numele, prenumele) (semnătura)

Consiliul Științific/Senat

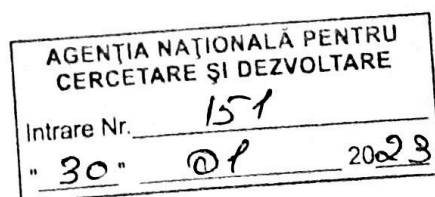
(numele, prenumele) (semnătura)

Conducătorul proiectului (postdoctorand)

Chișinău
(numele, prenumele) (semnătura)

L.Ș.

Chișinău 2023

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2022

efectuarea cercetărilor științifice și aprobarea tezei de doctor habilitat în vederea executării proiectului *Managementul clinic al persoanelor cu tulburări mintale severe: diagnostic, reabilitare și integrare psihosocială*

Scopul cercetării

Identificarea particularităților clinico-epidemiologice, diagnostic a persoanelor cu tulburări mintale severe, a satisfacției, funcționalității sociale și a calității vieții a acestora din diverse servicii de sănătate mintală prestate pentru elaborarea unui protocol de reabilitare medicală și psihosocială.

Obiectivele cercetării:

Obiectivul 1:

Evaluare serviciilor comunitare și spitalicești de sănătate mintală, precum și analiza parcursului și evoluția schimbărilor politice, legislative, organizaționale și de sistem din domeniul SM în Republica Moldova.

Obiectivul 2:

Analiza incidenței și prevalenței tulburărilor mintale severe în Republica Moldova, perioada anilor 2000-2020 (studiul integral).

Obiectivul 3:b

Analiza parcursului clinico-epidemiologice a persoanelor cu tulburări mintale severe din serviciile de sănătate mintală spitalicești și comunitare din țară (chestionar elaborat).

Obiectivul 4:

Evaluare diagnostică și funcțională comprehensivă a beneficiarilor de servicii de sănătate mintală, pentru a determina necesitățile în servicii de sănătate mintală. (MINI și CANSAS)

Obiectivul 5:

Analiza calității vieții, dizabilității și nivelului de autostigma a persoanelor cu TMS din serviciile spitalicești în comparație cu cele comunitare, bazată pe recuperare a persoanelor cu tulburări mintale severe (EQ-5D, WHODAS și SMISS-SF).

Obiectivul 6:

Analiza dinamicii indicatorilor calității vieții, funcționalității și dizabilității persoanelor cu tulburări mintale severe la 18 luni după inițierea studiului pilot (Follow-up: EQ-5D, WHODAS și CANSAS).

Obiectivul 7:

Elaborarea unui protocol de reabilitare și integrare psihosocială a persoanelor cu tulburări mintale severe ajustat la contextul RM.

2. Etapele în anul 2022

1. Prelucrarea tuturor datelor cu elaborarea tezei.
2. Elaborarea și perfectarea tezei integral.
3. Depunerea dosarului pentru verificarea materialului primar.
4. Depunerea manuscriptului pentru verificarea la antiplagiat.
5. Aprobarea manuscriptului tezei la catedra de psihiatrie, narcologie, psihologie medicală
6. Aprobarea manuscriptului la Seminarul Științific de profil

7. Susținerea publică a teze.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

1. Prelucrarea tuturor datelor cu elaborarea tezei.
2. Elaborarea și perfectarea tezei integral, lucrări de redactare..
3. Depunerea dosarului pentru verificarea materialului primar.
4. Depunerea manuscriptului pentru verificarea la antiplagiat.
5. Comunicate la evenimente științifice internaționale.
6. Aprobarea manuscriptului tezei la catedra de psihiatrie, narcologie, psihologie medicală
7. Aprobarea manuscriptului la Seminarul Științific de profil
8. Crearea și aprobarea Comisiei de susținere publică
9. Susținerea publică a teze.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

1. Prelucrarea tuturor datelor cu elaborarea tezei.
2. Elaborarea și perfectarea tezei integral, lucrări de redactare..
3. Depunerea dosarului pentru verificarea materialului primar.
4. Depunerea manuscriptului pentru verificarea la antiplagiat.
5. Comunicate la evenimente științifice internaționale – 2
6. Aprobarea manuscriptului tezei la catedra de psihiatrie, narcologie, psihologie medicală
(8.04.2022)
7. Aprobarea manuscriptului la Seminarul Științific de profil
8. Crearea și aprobarea Comisiei de susținere publică
9. Susținerea publică a teze (21.12.2022)

5. Rezultatele obținute.

- ❖ Manuscrisul tezei este realizat în volum de 100 %
- ❖ Teza este la etapa de susținere în:
 - a) unitatea primară - X
 - b) Seminarul Științific de Profil - X
 - c) Comisia de susținere publică - X
 - d) Confirmare la ANACEC – în proces
- ❖ Teza a fost susținută și obținut titlul de DH la 21.12.2022 (data) prin decizia Comisiei de susținere publică din cadrul USMF Nicolae Testemițanu (Instituția), confirmată prin Decizia Consiliului de Conducere ANACEC nr. ___ - ___, din ___ - _____

6. Publicațiile la tema tezei de DH

1. Articole în reviste științifice.

1.1. în reviste din străinătate recunoscute:

- 1.1.1. CHIHAI, J. ș.a. Evaluarea serviciilor comunitare de sănătate mintală din RM (limba engleza). In: Gulbenkian Mental Health Platform. 2013, 22 p.

- 1.1.2. CHIHAI, J. ș. a. Identificarea pachetului de servicii de Sănătate Mintală oportun pentru integrare în Asistența Medicală Primară. (limba engleza). In: Gulbenkian Mental Health Platform. 2013, 10 p.
- 1.1.3. CHIHAI, J. ș. a. Evaluarea activității instituțiilor rezidențiale pentru persoanele cu dezabilități mintale din RM. (limba engleza). In: Gulbenkian Mental Health Platform. 2013, 15 p.
- 1.1.4. CHIHAI, J. ș. a. Assessing the community needs of psychiatric hospital residents in the Republic of Moldova. In: Romanian Journal of Psychofarmacology. 2014, vol. 14, nr. 2, Editura Medicala Universitara Craiova 2014, pp. 85-96.
- 1.1.5. ESANU, A. et al. Educational intervention for adolescents in order to decrease stigma towards people with mental disorders, cluster randomized controlled trial. Published In: Journal European Neuropsychopharmacology (ENP). 2016, vol. 26, Supp. 2, p. S739
- 1.1.6. NACU, A. et al. La psychiatrie en Moldavie, le parcours d'une psychiatrie totalitaire vers une psychiatrie communautaire. In : L'Evolution Psychiatrique, 2017, vol. 82, nr. 1, pp.143-159.
- 1.1.7. NICA, R.I. ș. a. Stigma, Negative Attitudes and Discrimination Towards Mental Illness: Stigma as a Predictor of Service Access, Treatment and Social Integration, Romanian Journal of Psychiatry, 2016, vol. XVIII, nr. 3, p. 75.
- 1.1.8. DURIC, P. et al. General practitioners' views towards diagnosing and treating depression in five South-Eastern European Countries. In: Wiley online library, Early Intervention in Psychiatry, 2018, vol. 13, nr. 5, pp. 1155-1164.
- 1.1.9. PETREA, I. et al. Mental health system reform in Moldova: Description of the program and reflections on its implementation between 2014 and 2019. In: Health Policy, 2020, vol. 124, nr. 1, pp. 83-88.
- 1.1.10. FRASCH, J. J. et al. Taking steps towards deinstitutionalizing mental health care within a low and middle-income country: A cross-sectional study of service user needs in the Republic of Moldova. In: International Journal of Social Psychiatry, 2020, vol. 66, nr. 1, pp. 49-57.
- 1.1.11. CHIHAI, J. et al. COVID-19 and mental health – the case of the republic of Moldova. In: InterACT Newsletter of EPA Council of National Psychiatric Associations, June 2020. Disponibil https://mcusercontent.com/9b8100f19f2a9eb66f938724a/files/0470628f-1dad-4091-a8f7-e32dfaf7af81/17_Moldova.01.pdf
- 1.1.12. WASSERMAN, D. et al. Compulsory Admissions of patients with mental disorders: State of the art on ethical and legislative aspects in 40 European countries. In: National Library of Medicine, Eur Psychiatry, 2020, vol. 63, nr. 1, e82.
- 1.1.13. KUZMAN, M.R. et al. Mental Health Services during the first wave of the COVID-19 pandemic in Europe: Results from the EPA Ambassadors Survey and implications for clinical practice. In: Published online by Cambridge University Press: 2021, European Psychiatry, pp. 1-24, Disponibil: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=Chihai%20J%5BAuthor%5D&cauthor=true&cauthor_uid=30277313
- 1.1.14. MUNDT, A.P. et al. Changes in national rates of psychiatric beds and incarceration in Central Eastern Europe and Central Asia from 1990-2019: a retrospective database analysis by Dr. Adrian P Mundt. In: The Lancet Regional Health - Europe 7. 2021 Disponibil: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

1.1.15. CHIHAI, J. ș.a. Probleme psihosociale determinate de pandemia COVID-19/ Psychosocial problems caused by the COVID-19 pandemic. In: Revista de Științe ale Sănătății din Moldova/ Moldovan Journal of Health Sciences. 2020, vol. 24, nr. 2, pp. 161-170.

7. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală.

I. EVALUAREA CLINICO-EPIDEMIOLOGICĂ A PERSOANELOR CU TMS DIN SERVICIILE DE SĂNĂTATE MENTALĂ SPITALICEȘTI ȘI COMUNITARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA; Seria O, 7253 din data de 30.03.2022

8. Diseminarea rezultatelor proiectului.

Participarea cu comunicări la conferințe internaționale și naționale – în jur de **130 (96 internaționale și 34 naționale)**

- În ultimii 5 ani, rezultatele cercetărilor au fost prezentate la foruri științifice din țară și de peste hotare:
 - teze în lucrările conferințelor și congreselor științifice naționale și internaționale – 29, dintre care în calitate de raportor – 19, 16 din care internaționale în ultimii 5 ani.
 - CHIHAI, J. A cross-sectional study of service user needs in the republic of Moldova first step of implementation of mental health reform. In: *3RD Eastern European Conference of Mental Health*, Sibiu, Romania, 26–29 September 2019. Sibiu: Editura Universității *Lucian Blaga*, 2019, p. 23. ISBN: 978-606-12-1671-0. <https://mhasee.ro/#1481826610053-4ae70fdf-3457>
 - CHIHAI, J. Comparative assessment of Community-Based Mental Health Services (CBMH) in 4 pilot and non-pilot districts after the 1st phase of the reform of mental health system in Republic of Moldova. In: *3RD Eastern European Conference of Mental Health*, 26-29 September 2019. Sibiu, Romania, 2019, p. 23. ISBN 978-606-12-1671-0. <https://mhasee.ro/#1481826610053-4ae70fdf-3457>
 - CHIHAI, J. Social Determinants of health/mental health and access to care: Symposium 7 - Development of a new pathway of care in mental health system - case study from the Republic of Moldova. In: *23rd Congress of WASP*, oct 25-28, 2019. Bucharest, Romania, 2019, p. 63. ISBN 978-973-0-30437.
 - CHIHAI, J. Suicide; MH System in Moldova. In: *WHO Global Meeting to Accelerate Progress towards SDG Target 3.4 on Noncommunicable p. 63 Diseases (NCDs) and Mental Health, Muscat, Sultanate of Oman* (9-12 December 2019). <https://www.who.int/news-room/events/detail/2019/12/09/default-calendar/ncds2019>
 - CHIHAI, J. Workshop: Succes and Challenges in Advancing Community-Based mental Health Care in Europe: Reflections from the Recover-E project: Community Mental Health in Europe: Where are We Now? In: *EPA 28th European Congress of Psychiatry in Madrid, Spain (virtual) – 4-7 July 2020: EPA Council of National Psychiatric Associations (NPAs) meeting*. <https://epa-congress.org/scientific-programme/#1573113673178-47818ff3-955c>, <https://cslide.ctimeetingtech.com/epa20/attendee/confcal/show/session/1127>

- CHIHAI, J. Case study of Moldova experience during COVID-19. In: *9th EUCOMS network meeting – delivering community mental health care during covid-19: innovative*, 11 June 2020. <https://eucoms.net/events/9th-eucoms-network-meeting-delivering-community-mental-health-care-during-covid-19-innovative-practices-lessons-learned/>
- CHIHAI, J. Evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor angajaților din AMP în domeniul SM din RM. In: *European Conference of Psychiatry and Mental Health “Galatia 2020”, Interdisciplinaritate în psihiatrie și sănătate mintală*, 20-24 July 2020, Galați România, 4th edition, eveniment on-line. <https://galatia.ugal.ro/index.php/en/>. <https://galatia.ugal.ro/index.php/en/day-5/jana-chihai-anxietatea-in-societatea-contemporana>
- CHIHAI, J. Inovație și creativitate în psihiatria secolului XXI. Simpozion - Sănătatea mentală în Republica Moldova. In: *Conferința Națională de Psihiatrie a Asociației Române de Psihiatrie, Ediția a XIII-a, cu participare internațională*, 23 - 26 SEPTEMBRIE 2020. Comitet științific: <https://ralcom.eventsair.com/cnp-2020/comitet-stiintific>, <https://ralcom.eventsair.com/cnp-2020/jana-chihai>, <https://az659834.vo.msecnd.net/eventsairwesteuprod/production-ralcom-public/931e99e2af6b46b3a4e3fe1f6cbdac6a>
- CHIHAI, J. Comprehensive medical and functional assessment of patients with severe mental illnesses receiving care in period of reformig menta health system 2017-2020 in Republic of Moldova. In: *In and out of your mind, 19 – 22 November 2020*, p.37. <https://www.mhasee.ro/committees>, <https://www.mhasee.ro/program-saturday>,
- CHIHAI, J. Impactul psiho-emoțional al infecției COVID-19 asupra cadrelor medicale din linia I. In: *European Conference of Psychiatry and Mental Health “Galatia 2021”, Interdisciplinaritate în psihiatrie și sănătate mintală*, 23-25 aprilie 2021. Galați România, 5th edition, <https://galatia.ugal.ro/index.php/en/programme>
- CHIHAI, Jana. Serviciile Comunitare de Sănătate Mintală - 4 Ani de Reformare a Sistemului de Sănătate Mintală din Republica Moldova. In: *culegerea Conferinței Naționale cu participare Internațională – Sănătatea mintală – promovare, intervenție și reabilitare, anul, p. 10*, http://sanatatemintala.md/images/conferinta_noiembrie_2019/program_conferinta_14_15_11_2019.pdf
- CHIHAI, J. Tulburările de anxietate – problemă acută de sănătate mintală In: *CONGRES consacrat aniversării a 75 ani a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020, Sesiune Plenară: Urgențe în patologia cerebrală* <https://congres.usmf.md/program-stiintific-preliminar/>
- CHIHAI, J. Medicină internă: Sănătatea mintală – o provocare contemporană, moderator și comunicare în curs: Serviciile De Sănătate Mintală In Republica Moldova. Curs educațional In: *CONGRES consacrat aniversării a 75 ani a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020*. <https://congres.usmf.md/program-stiintific-preliminar/>

- CHIHAI, J. Comprehensive medical and functional assessment of patients with severe mental illnesses receiving care in period of reforming mental health system 2017-2020 in Republic of Moldova. In: In and out of your mind, 19 – 22 November, 2020, p. 37.,
- CHIHAI, J. Impactul psiho-emoțional al infecției COVID-19 asupra cadrelor medicale din linia I. In: European Conference of Psychiatry and Mental Health “Galatia 2021”, Interdisciplinaritate în psihiatrie și sănătate mintală, 23-25 aprilie 2021. Galați România, 5th edition,

2.1. *în lucrările conferințelor științifice naționale:*

2.2.1 CHIHAI, J. Experiențele adverse din copilărie (ACE) la tinerii din RM. In: The first International Congress of the Society of Psychiatrists, Narcologists and Clinical Psychologists of the Republic of Moldova. Chisinau 27-29 Iunie 2018, pp. 21-22.

2.2.2 CHIHAI, J.. Serviciile Comunitare de Sănătate Mintală - 4 Ani de Reformare a Sistemului de Sănătate Mintală din RM. In: culegerea Conferinței Naționale cu participare Internațională – Sănătatea mintală – promovare, intervenție și reabilitare, anul 2019, p. 10,

2.2.3 CHIHAI, J. Tulburările de anxietate – problemă acută de sănătate mintală In: CONGRES consacrat aniversării a 75 ani a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020, Sesiune Plenară: Urgențe în patologia cerebrală

2.2.4 CHIHAI, J. Medicină internă: Sănătatea mintală – o provocare contemporană, moderator și comunicare în curs: Serviciile De Sănătate Mintală In RM. Curs educațional In: CONGRES consacrat aniversării a 75 ani a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020.

3. **Alte lucrări științifice**

3.1 Mental Health in Central and Eastern Europe, Improving Care and Reducing Stigma — Important Cases for Global Study | March 2020, Pages: 268, Edited By: Richard M Scheffler , Martha Shumway and Răzvan M Chereches , CHAPTER 5 An Overview of Mental Health in Moldova, Cornelia Iacubovschi, Jana Chihai, Larisa Boderscova

9. **Concluzii în limba română și engleză.**

Până în prezent, în Moldova n-au fost efectuate cercetări în acest domeniu, motiv pentru care rezultatele prezentei cercetări vor fi și relevante pentru îmbunătățirea ulterioară a modelului de servicii comunitare de sănătate mintală în Moldova și tratamentelor aplicate persoanelor cu tulburări mintale severe.

Noutatea și originalitatea științifică: evaluarea complexă clinică, psihologică și socio-funcțională a pacienților din instituții de sănătate mintală este o componentă importantă în managementul clinic eficient.

Rezultatele obținute: contribuie la managementul clinic eficient al persoanelor cu TMS, facilitează crearea, dezvoltarea și reorganizarea serviciilor de SM și ajută la elaborarea planurilor și programelor de intervenție individualizate și a celor de dezinstituționalizare pentru persoanele cu TMS.

Semnificația teoretică: calitatea vieții și funcționalitatea persoanelor cu tulburări mintale severe depinde de abordările și tipurile de tratament aplicate în diverse servicii de sănătate mintală

Valoarea aplicativă: stabilirea profilului pacientului din serviciile spitalicești precum și din cele comunitare; pune în evidență diferențele de profil; ajută la elaborarea programelor eficiente și serviciilor adiționale din cadrul serviciilor de SM;

Implementarea rezultatelor științifice: este utilizată în practica Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală și Spitalelor de Psihiatrie.

To date, no research has been conducted in Moldova, which is why the results of this research will be relevant for the subsequent creation of the model of community mental health services in Moldova and the treatment of people with severe mental disorders.

Novelty and scientific originality: The complex clinical, psychological and socio-functional evaluation of patients in mental health institutions is an important component in effective clinical management.

Research results: Contributes to the efficient clinical management of people with MSDs, facilitates the creation, development and reorganization of MS services and helps to develop individualized and deinstitutionalized intervention plans and programs for people with MSDs.

Theoretical significance: The quality of life and functionality of people with severe mental disorders depends on the approaches and types of treatment applied in various mental health services

Applicative value: Establishing the profile of the patient from the hospital services as well as from the community ones; highlights profile differences; assist in the development of effective programs and additional services within MS services;

Implementation of scientific results: It is used in the practice of Community Mental Health Centres and Psychiatric Hospitals.

Conducătorul proiectului: Chihai Jana, dr. în.med, conf. univ.
(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

DEVIZUL DE CHELTUIELI PE ANUL 2022

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Total	Inclusiv	
			Buget (resurse generale), mii lei	Cofinanțare mii lei
Burse de studii a studenților autohtoni	281211	95,4	95,4	
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720			
Servicii de editare	222910	24,6	24,6	
Servicii neatribuite altor aliniate	222990			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea altor materiale	339110			
Total		120,00	120,00	

Rector/Directorul organizației Ceban Emil _____

(numele, prenumele, semnătura)

Contabil (economist) Parascovia Becelev _____

(numele, prenumele, semnătura)

Conducătorul proiectului (postdoctorandul) Chihai Jana _____

(numele, prenumele, semnătura)